

PÄEVA SÕNUM nr. 116

III aastakäik

"Issand pööras Iiobi saatuse, kui too palvetas oma sõprade eest." Ii 42:10

VALMISTAGE ISSANDALE TEED

51 nädal: 16. – 22. detsember 2018

Advendiaja 3. pühapäev

Jeesus tuli siia maailma siis, kui inimeste usulised ootused olid väga suured. Enne Teda ja Tema eluajal tegutsesid mitmed meelearanduse kuulutajad, kes kõik valmistasid omal viisil teed Issandale. Enim oli neist Jeesusega seotud Ristija Johannes, kes kuulutas, et Päästja on maailma tulemas ja meelearandus ning ristimine on õige tegevusviis Issanda vastuvõtmiseks. Johannese järgijaskond oli arvestatav ja nii oli tee Jeesuse tegevuse alustamiseks ette valmistatud.

Johannes osutas Jeesusele kui Jumala Tallele, kes kannab ära maailma patu. Nii tehes andis ta inimestele märku, et ristija on vaid teevalmistaja. Mitmetest Johannese õpilastest said hiljem Jeesuse jüngrid. Ilmselt mängis siin oma rolli Johannese tunnistus, kuid pigem tajusid jüngrid nii Jeesuse tegudest kui sõnadest, et Ta on Jumala Poeg. Jumal kutsus neid ja nad võtsid kutse vastu.

Meilegi on valmistatud tee Issanda juurde. Elusündmused panevad mõtlema elu mõtte ja sihi üle. Jumal kõnetab meid sõna ja sakramentide kaudu. Looja kuuleb meie palveid, mida palume, ja aitab meid. Meile on antud sama kõnekad märgid, kui olid antud Jeesuse aja inimestele. Ja võib-olla on need veelgi kõnekamad. Kas suudame neid märgata?

Neile, kes on Jeesuses elutee leidnud, on antud ülesanne olla teevalmistajaks. Hea sõnum Jumala armastusest on vaja viia neile, kes meie ümber seda vajavad. (Soom 2014:8)

Valmistage Issanda teed; vaata, Issand Jumal tuleb jõuliselt! Js 40:3a,10a

Ei ole olemas teed Jumala juurde, küll on aga olemas Jumala tee meie juurde. See tee on rajatud selleks, et meie pääseksime patu vangipõlvest. Jumala tee inimlaste juurde manifesteerub keset ajaloo tõuse ja mõõnu.

Jumala plaanidel on universaalsem iseloom. Ta ilmutab end ikka ja jälle rõhututele. Meie ootuste keskmes on laps sõimes, kelle ilmutamise saladuse lävel me seisame. Nagu apostel Paulus ütles: *"Mõtlege iseenestes sedasama, mida Kristuses Jeesuses: kes, olles Jumala kuju, ei arvanud osaks olla Jumalaga võrdne, vaid loobus iseenese olust, võttes orja kuju, saades inimese sarnaseks; ja ta leiti välimusest inimesena. Ta alandas iseennast, saades kuulekaks surmani, pealegi ristisurmani."* (Fl 2:5-8)

Ta tuleb inimesena, saades inimese sarnaseks. Mitte inimest ei ülendata Jumalaks, vaid Jumal saab inimeseks. Ta tuleb maises kuues. See adventisõnum on meile lapsepõlvest tuttav.

Ja siiski osutab selle sõnumi vastuvõtmine aeg-ajalt raskeks. Kas see trööstib meid surma üksinduses ja valus? Kas see kannab meid kahtlustes ja Jumalast kauges eluvoolus? On vaja suurt usku, et sellest trööstist osa saada. Isegi kui meie ei näe endi ees mingit teed, jääb Jumala tee meie juurde ikkagi avatuks.

Elava Jumala eesmärk on jõuda minu ja sinuni. (Tammo 2000:20j)

ema ongi see, kellest on räägitud prohvet Jesaja kaudu: Hüüdja hääl on kõrbes: Valmistage Issandale tee, tehke tasaseks tema teerajad! (Mt 3:3) Kes tuleb pärast mind. Mina ei ole väärt tema jalatsipaelagi lahti päästma. (Jh 1:27) Vaata, Issand on kuulutanud maa ääreni: Õelge Siioni tütrele: Vaata, su pääste tuleb! Näe, temaga koos on ta palk ja tema ees on ta töötasu (Js 62:11)

Palvetagem: Kõigeväeline Jumal, Sina kutsusid kord Ristija Johannese tunnistama Sinu Poja tulemist ja valmistama Talle teed. Pööra meie kangekaelsed südamed järgima Sinu tahet, et me Kristuse tulemisest maailmale tunnistaksime ja Talle teed valmistaksime. Kuule meid Jeesuse Kristuse, Sinu Poja, meie Issanda läbi.

* * *

USU KAHTLUSED

Pühapäev – 16. detsember

Pimedad näevad jälle ja jalutud kõnnivad, pidalitõbised saavad puhtaks ja kurdid kuulevad ja surnud tõusevad üles ja vaestele kuulutatakse evangeeliumi ja õnnis on see, kes ei pahanda ennast minu pärast! Mt 11:5,6

Johannes saatis käskjalad otseteed Jeesuse juure. Tema juure tule ka sina kogu hingehäda ja kahtlustega, kui hingevaenlane sind kahtluste vangi on võtnud. Ja Jeesus juhib sind õigele teele. Ta ei tee mingisugust välist imet. Ei kaota ülekohtu, mille all sa kannatad, ei muuda sinu tahet ja näpunäidete järele välist olukorda, ei karista kurje ega lase taevast nende peale tuld ja tõrva sadada, Ta ei anna sulle kohe tagasi kaotatud omakseid ja kodu, vaid laseb sul vaikselt järele mõelda selle üle, mida sa näed-kuuled: "*Pimedad näevad jälle ja jalutud kõnnivad, pidalitõbised saavad puhtaks ja kurdid kuulevad ja surnud tõusevad üles ja vaestele kuulutatakse evangeeliumi ja õnnis on see, kes ei pahanda ennast minu pärast!*"

Need on märgid, millest me võime ära tunda oma tõelise Õnnistegija ja Päästja. Selle järele võib igäiks ise otsustada. Meil ei ole enam kuskilt pääsmist oodata. Meie Päästja ja Lunastaja on Jeesus Kristus. Üksnes Tema võib neid imetegusid teha. Meiegi hulgas ei ole vähe neid, kes olid "pimedad" ja keda Jeesus "nägi" tegi, kellele Ta andis uued silmad, et nad näevad oma elu ja ümbruskonda uues valguses. Ei ole vähe neid, kellele Ta andis kõrvad, mis nüüd rõõmuga kuulevad Tema evangeeliumi suurimast armastusest, mis kunagi kuskil on leitud. Palju on neid, keda patt hävitas nagu pidalitõbi – ja kes nüüd pattude andestust on leidnud. Nende patu veripunased riided on valgemaks saanud kui lumi. Ja evangeeliumi kuulutakse. Sama vana evangeeliumi, et Jumal meid oma Pojas on lõpmata armastanud ja Tema läbi meile ajalik ja igavene õndsus ja lunastus on valmistatud. Ükski tagakiusamine, vägivald ega võim ei ole suunatud aastatuhandete kestel takistada evangeeliumi kuulutamist, mis on õigupoolest kiriku esimene ja tähtsam ülesanne. Ja ükski ei ole suutnud meie südamest võtta usku ja lootust Jumala õiglusesse. (Täheväli 1947:18j)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Isegi kui meil õnnestuks muuta kõik inimesed meeldivateks, ei tohi me arvata, et oleme sellega päästnud nende hinged. Maailm, täis keni inimesi, kes oma kenadusega piirduvadki, vaatamata kaugemale ja pöördudes ära Jumalast, vajab täpselt niisama palju päästmist kui haletsusväärne maailm, ja seda päästa võib olla tunduvalt raskem. Jumal sai inimeseks selleks, et muuta loodud olendid oma lasteks, s.o mitte lihtsalt paremateks, vaid uuteks inimesteks. Clive Staples Lewis

Palvetagem: Meie Issand ja Jumal, saada meile oma valgust ja õiglust, anna meile puhas süda ja valgusta meie mõistust, pea meid vääriliseks Sinu evangeeliumi kuulamisele kindlaks jääda. Kuid nõnda, et me ei oleks mitte ainult kuulajad, vaid ka Sinu sõna täitjad.

* * *

PRAEGU ON MEIE KORD TEHA MIDAGI KONKREETSET

Esmaspäev – 17. detsember

Valmistage kõrbes Issanda teed, tehke lagendikul maantee tasaseks meie Jumalale! Js 40:3

Nii mõnigi võib küsida, et kuidas meie, tavalised inimesed, osakame seda teha. Ei tea, mis sugune see Issanda tee küll peaks välja nägema ... Võime mõelda, et ah, mis nüüd meie. Aga meie jaoks annab see võimaluse valmistada Issandale teed hoopis käepärasemate vahenditega.

Neile prohvet Jesaja sõnadele leiame pühakirjast mitu paralleelset kirjakohta. Kindlasti tuleb

tuttav ette, et nimelt evangelistid kirjutasid nõnda seoses Ristija Johannese töö, tema tegevusega. Ka teame temast seda, et ta oli tulnud Issandale teed valmistama, aga imelikul kombel tegi ta seda kõrbes, kuulutas Issanda tulekut tühjal maal. Ta ei käinud mööda asulaid ega piki linnatänavaid, vaid inimesed läksid ise tema juurde. Mida saaksime meie temalt õppida?

Ristija Johannes ei olnud teemeister, ei tahtnud ta Issanda auks ja tulemiseks laia, tasast maanteed läbi kõrbe rajada. Tema valmistas Tulijale teed hoopis inimeste südamesse. See on see, kuidas ka meie saame aktiivselt Issanda tulemist oodata, laiendada oma lähedalseisjate südames teed, et see oleks Õnnistegijale piisavalt avar.

Ega ülesanne – kutsuda inimesi meelt parandama ning kogu ümbritseva jõuluatribuutika keskel oma hingele mõtlema – tegelikult lihtne olegi. Lihtsam on teha mingit füüsilist tööd kui oma hinge avada ja teisigi üles kutsuda südamega Õnnistegija tulekut ootama. Ristija Johannes ei olnud ju ise valgus, vaid ta tunnistas valgusest, et kõik tema kaudu uskuma hakkaksid.

Kinnitagu ja julgustagu meid selles prohvet Jesaja sõnad: "*Trööstige, trööstige minu rahvast, ütleb teie Jumal. Rääkige Jeruusalemma meele järgi ja kuulutage temale, et ta vaev on lõppenud, et ta süü on lepitatud, et ta on saanud Issanda käest kahekordselt kõigi oma pattude eest.*" (Js 40:1,2) (Sellak-Martinson 2003:)

Nagu on kirjutatud prohvet Jesaja sõnade raamatusse: Hüüdja hääl on kõrbes: Valmistage Issandale tee, tehke tasaseks tema teerajad! (Lk 3:4)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Ei ole kahtlust, et evangeeliumi sisuks on Jeesus Kristus ise. Oleks võimatu kuulutada häid kristlikke sõnumeid ja Temast mitte rääkida. John Stott

Palvetagem: Kõigeväeline Jumal, Sina kutsusid kord Ristija Johannese tunnistama Sinu Poja tulemist ja valmistama Talle teed. Pööra meie kangekaelsed südamed järgima Sinu tahet, et me Kristuse tulemisest maailmale tunnistaksime ja Talle teed valmistaksime. Kuule meid Jeesuse Kristuse, Sinu Poja, meie Issanda läbi.

* * *

TULE TAGASI ISSAND

Teisipäev – 18. detsember

Me oleme pattu teinud Issanda, oma Jumala vastu, meie ja meie vanemad oma noorpõlvest tänapäevani ega ole võtnud kuulda Issanda, oma Jumala häält. Jr 3:25

Tänapäeva kontekstis tähendab see salm, et loodetud edu asemel on tulnud häbi. Asjad millele on pandud lootus, ei õigustagi end. Veelgi suuremaks probleemiks on moraalne laostumine, mis on tabanud poegi ja tütreid, kellel pole enam pidepunkte millele toetuda. Selle tagajärjel hävitavad nad oma elu ebasünda käitumisega. Selline on ebajumalate teenimise tulemus lõpudelõpuks alati.

Paljud kes on kord Issanda poole pöördunud on hiljem pöördunud jumalatusse ellu tagasi. Sellepärast ütleski Jeesus, et "*paljud on kutsutud, aga vähesed valitud*" (Mt 22:14). Kui saadakse ristitud, leeritatud ja koguduseliikmeks, siis öeldakse Jumalale: "Me tuleme Sinu juurde, sest Sina oled Issand, meie Jumal". Paljude jaoks jääb aga see tunnistus ainult pinnapealseks otsuseks, mis tegelikult nende ellusuhtumist kuigivõrd ei muuda. Sellisel juhul ei paku ristiusk inimesele sisuliselt midagi .

Kuid Jumal tõesti tahab meid terveks teha. Ta igatseb väga anda meile parimast parima pärisosa. Kas pöördume Tema poole ja tõega? (PKK: Jr 3:11-25)

Kui meie süüteod tunnistavad meie vastu, siis, Issand, toimi meiega oma nime kohaselt! Sest meie taganemisi on palju, me oleme pattu teinud sinu vastu. (Jr 14:7)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Kristlased peavad teadma, et kogudus ei ole mitte parema

moraali ja vagadusega inimeste klubi. Patus oleme kõik solidaarsed. Iga inimene on Jumala loodu, kelle juures Jumal teostab oma teenimist meie kaudu. Sellepärast ei tohi meie kui kristlased kedagi teenimisest välja eraldada. Uno Plank

Palvetagem: Püha ja õige Jumal, me tunnistame Sinule üles, et me oleme sagedasti Sinu vastu pattu teinud ja Sinu nuhtluse ära teeninud. Me teame aga, et Sinu halastus on palju suurem kui kogu maailma patt, seepärast palume Sind alandlikult: ole meile armuline ja ära arva meile patte mitte süüks, vaid anna armu, et õiget meeleparanduse vilja kanname, Sinule meelepärases pühitsuses ja õiguses Sind teenime ja õndsaks saame - Jeesuse Kristuse, Sinu Poja, meie Issanda läbi.
Agenda palve

* * *

JUHTIMINE ALGAB ALANDLIKKUSEST

Kolmapäev – 19. detsember

Nõnda siis peetagu meid Kristuse sulaseiks ja Jumala saladuste majapidajaiks. Ent majapidajailt nõutakse, et nad oleksid ustavad. 1Kr 4:1,2

Sulase ja majapidaja ametid olid antiikses maailmas orja ametid. Sulase osaks oli jooksupoisi töö või rutiinne füüsiline töö. Selleks valiti orje, kellel oli palju ihurammu, mõistus oli pigem ebasoovitav kui soovitatav. Majapidaja amet oli natuke keerukam, ometi sama moodi orjaamet.

Majapidajal tuli kanda hoolt oma isanda elu-olu eest, toidu, korra ja turvalisuse eest. Tema hoolde oli usaldatud kõik, aga ometi ei kuulunud talle endale midagi. Majapidajal oli küll teatav autoriteet küsimustes, mis olid tema pädevuses, aga ta ise kuuletus täielikult isanda autoriteedile.

Sellise võrdluse toob apostel Paulus ja ütleb: Nõnda peate teie, armas kogudus, oma juhtidesse ja jumalasõna kuulutajatesse suhtuma! See ei ole just eriti kõrge reiting ...

Miks teeb Paulus, vaba mees, endast orja? Miks talle meeldib olla pigem alandatud kui ülenatud? Kas on see ehk apostli poos või mingi kummaline kalduvus? Miks ei meeldi talle võim ja edu? Ta on ju oma kuulutustöös, vaatamata tohututele raskustele ja tagasilöökidele, lõpuks vägagi edukas. Miks ta siis hoiab nii madalat joont ja räägib endast kui orjast, mitte kui tublist apostlist ja evangelistist?

Vastuse annab Paulus samas kirjas: "*Sest ehk ma küll olen sõltumatu kõigist inimestest, hakkasin ma kõikide orjaks, et võita võimalikult palju.*" (1Kr 9:19) Pauluse elu juhib tema kutsumus, mille ta on saanud Kristuselt eneselt: teha apostlina jumalariigi misjonitööd, viies evangeeliumi rahvasteni. Pauluse tööks on osutada Kristusele ja Tema valitsusele mitte ainult sõna, vaid teoga ja kogu oma eluga.

See töö on kantud veendumusest, et ainult alandlikkusest Jumala ees saab alguse inimeste võitmine Kristusele ja ristikoguduse üksmeel. Maailma silmis on ilmselt üsna alandav saada vabast inimesest orjaks, aga Jumala silmis on suurim teiste seas kõikide teener. (Janno 2003)

Näitame end Jumala abilistena kõiges: suures kannatlikkuses, ahistustes, hädades, kitsikustes (2Kr 6:4) *Kes siis on ustav ja arukas sulane, kelle ta isand on seadnud oma kodakondsete üle neile parajal ajal elatist andma* (Mt 24:45) *Issand ütles: Kes küll on ustav ja arukas majapidaja, kelle isand seab oma pererahva üle neile parajal ajal andma määratud moona* (Lk 12:42)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Paljud, kes Jumala imelist abi on kogenud, ütlevad: "Ma ei tea, kuidas peaksin Jumalat tänama selle armu ja abi eest, mida Ta mulle on osutanud. Milliseid tänusõnu peaksin ütleva?" Jeesus ei oota ilusaid tänusõnu, vaid midagi hoopis enamat. Ta ootab sinu enda pärast, et annaksid end tervenisti Tema juhtimise alla ja jääksid Tema juurde. Albert Soosaar

Palvetagem: Armas taevane Isa, missugune suur, väärtuslik ja kallis varandus Su Sõna on!

Tee meid tähelepanelikuks selle varanduse vastu, et me võiksime hoida Sind puhta, selge ja võltsimatuna. Kaitse meid petiste ja valevaimude eest, kes viivad Sinu Sõna juurest ära ja teevad hinge tühjaks. Anna meile tarkust ja mõistlikkuse Vaimu, nii et me tunneksime ära õiged karjased nende häälest, mis on Sinu häääl, aga kardaksime ja põgeneksime nende eest, kes ei räägi Sinu Sõna õigesti. Johann Arndt

* * *

AJALIKU OLUKORRA UUENDAMINE

Neljapäev – 20. detsember

Jumal, uuenda meie olukord ja lase paista oma pale, siis oleme päästetud! Ps 80:4

Jumala palge valgus oli see, mida Iisrael vajas. Valguskiir Jumala palge valgusest muudab Iisraeli öö valgeks. Vaenlased põgenevad nagu putukad, mis olid varjul kivi all, kuni päikese valgus neile paistis. "*Siis oleme päästetud*". Üksainus kiir Jumala palge valgusest toob pääsemise.

Jumal saab meiega kokku "armu aujärjel". *Läki siis julgusega armuaujärje ette ...* (Hb 4:6). Armu aujärge nimetab Uus Testament Jeesuse Kristuseks. Kui keegi tunneb, et tal on armu vaja, siis mingi ta Jeesuse Kristuse kaudu Jumala ette. Need, kes Kristuse kaudu paluvad "uuendust" ja "päästmist", leiavad abi. Ülendame need sõnad uue seaduse tasemele, ja me leiame uue seaduse õnnistuse. (Tärk 2014:282j)

Lase oma pale paista oma sulase peale, päästa mind oma helduses! (Ps 31:17)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Jeesus ei oota ilusaid tänusõnu, vaid hoopis midagi enamat. Ta ootab sinu enda pärast, et annaksid end tervenisti Tema juhtimise alla ja jääksid Tema juurde. Tema juures oled sa päästetud ja hoitud igavesti. Albert Soosaar

Palvetagem: Issand, kui ma olen Sinuga, siis saan rahu maitsta. Sa võtad armuga mind vaenu eest kaitsta. Sinu peale looda ma, lootes ma ei väsi! Usun, et mind aitab Sa, kindel on Su käsi.

* * *

HEA VASTUSE OOTAMINE

Reede – 21. detsember

Apostel Tooma päev ehk toomapäev

Issand kuulutab rahu oma rahvale ja ütleb oma vagadele, et nad ei pöörduks alpuse poole. Ps 85:9

Rahu Jumal ja inimeste vahel on primaarne. Sellele rajatakse teised rahud. Ära kuuluta ise endale rahu, vaid lase Jumal teeb seda! Kujutleme, kuidas vangimaalt tulnud juudid palusid endale kaitset ja rahu. See oli neile eriti tõsine probleem. Ja samal ajal töötab üks juut Nehemja Pärsia kuninga juures. Tema südamesse pannakse korraka soov hakata midagi tegema oma rahva heaks. Ta saabki kuningalt loa Jeruusalemma müüri ülesehitamiseks. Näib, et Jumal võib anda teises linnas inimesele käsu, kui teda vajatakse Tema rahva heaks ... Olgem ise rahulapsed. Kui me siis kannatame, on meil ka jõudu.

Märkimisväärne on, et ka Jumala hoiatus vagadele kuulub hea vastuse hulka. *Vagad* on üldsõnaliselt öeldud inimesed, kes on Jumalaga heas vahekorras. Need on inimesed, kellest räägitakse samas psalmis: nad on Jumalaga lepitatud ja neil on rahu suhe Jumalaga.

Aga meid hoiatakse ka *alpuse* eest. Sõna "alp" tähendab eesti keeles kergemeelset inimest, kelle käitumises mõistlikkus on jäänud kõrvalisele kohale. Vastav heebreakeelne sõna "kisjah" tähendab endale lootmist, mõtlematust ja rumalust. Iga pöördunud inimesel on tagasipöördumise oht. On olemas tark pöördumine ja meeletu pöördumine. Mõnele on tema pöördumine "alpuse" poole

saatuslik. Ühtlasi näeme, et tagasipöörduja ei tarvitse iga kord pöörduda suurtesse pattudesse, vaid võib pöörduda ka "alpuse" poole. Niisugune on rahu kuulutus ja hoiatus. (Tärk 2014:319j)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: On olemas üks vara, mis on kallim kui kõik maailma varandused kokku. On olemas üks aare, mille väärtus ületab isegi elu hinna, ja selleks on inimese süda, mis on leidnud Jumala rahu, inimese hing, mis on püha Jumalaga lepitatud. Rudolf Kiviranna

Palvetagem: Kõigeväeline igavene Jumal, Sina lubasid apostel Toomal kahelda Jeesuse ülestõusmises ja veensid teda sõnades ja nägemises. Aita meid meie uskmatuses, et me võiksime ometi kindlalt uskuda ja tunnistada Kristust oma Jumalaks ja Issandaks, kes koos Sinuga Püha Vaimu ühtsuses elab ja valitseb igavesest ajast igavesti.

* * *

UUS LOOTUS JUMALA TÕOTATUD ABILE

Laupäev – 22. detsember

Õigus käib Tema eel ja järgib Tema samme. Ps 85:14

See kirjakoht võib esmalt tunduda ebaselge. Õigus käib Jumala eel nagu teevalmistaja, aga samal ajal ka Jumala järel. Kui õigus käib Jumala eel, kuidas saab Ta siis järel käia? Kuid ainult nii on see tõepoolest mõeldav. Jumalat ümbritseb õigus. See on Tema ees ja taga. Õigus valmistab Jumalale teed, aga samal ajal esitab nõudmisi ka neile, kes on Jumala vastu võtnud. Õigus jätab oma jäljed teele nende heaks, kes tahavad kõndida Jumala järel. Jumal ootab igalt oma järgijalt, et see peaks õigust tegema ja õiglusele elama.

Arm ja tõde on Jeesuses Kristuses tulnud ja nüüd on maailmas uued võimalused. Õigeksmõistetud inimese hinge tuleb esmalt rahu, siis tõuseb tõde, heldus ja headus esile. Maa võib olla usklike nagu taeva alumine korrus. Kui Kristuse esimene tulek on toonud nii suuri õnnistusi, mida siis võiksime oodata Tema teisest tulekust? (Tärk 2014:321)

Hetk mõtiskluseks ja aruteluks: Tõeluse nägemiseks tuleb paluda Jumala abi. Peab kõigepealt tahtma näha Jumalat, tajuda Tema loomingut õiges valguses, ära tunda ka iseennast ja kogu inimkonda sellisena, nagu see on algselt mõeldud. Nägemine - sügav põhjalik nägemine - iseloomustab intensiivset jumalikku elu. Fanny de Sivers

Palvetagem: Issand Jeesus Kristus, Sina oled meid kutsunud oma järgijateks. Me täname Sind selle eest. Ära lase meid olla mitte ainult Sinu elu, kannatuse ja surma imetlejad, vaid Sinu järgijad, kes võtavad oma risti enese peale. Sören Kierkegaardi järgi

* * *

Kasutatud allikad

- Janno, Tiina 2003. *Juhtimine algab alandlikkusest*. - Eesti Kirik 10.12.2003: <http://www.eestikirik.ee/juhtimine-algab-alandlikkusest/>
- Piibliõppekursus "Piibel kaanest kaaneni" (PKK): *Jr 3:11-25 - Tule tagasi Issanda juurde*. Pühakirja selgitab Rannamõisa koguduse õpetaja Aare Kimmel. Pereraadio
- Sellak-Martinson, Saima 2003. *Aeg rajada kõrbesse tee*. - Eesti Kirik 10.12.2003: <http://www.eestikirik.ee/aeg-rajada-korbese-tee/>
- Soom, Kaido 2014. *Valmistage Issandale teed*. - Eesti Kirik 10.12.2014
- Tammo, Joosep 2000. *Päeva eriline sära* [Postill]. Tallinn: Logos
- Täheväli, Aleksander 1947. *Uus inimene. Valimik jutlusi*. Stockholm: Eesti Raamat
- Tärk, Osvald 2014. *Psalmide seletus*. Tallinn: Logos

